

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201185
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822201185.6

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Q. A., G.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh matky L. I., G.. XX.XX.XXXX, E. K. C. XX, právne zastúpenej JUDr. Gabrielou Borovskou, advokátkou, Kpt. Nálepku, Michalovce, za účasti otca A. A., G.. XX.XX.XXXX, E. K. C. XX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Mačíkom, advokátom, Slovenská 69, Prešov, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Do prebiehajúceho konania o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. Q. A., G.. XX.XX.XXXX bol matkou doručený dňa 14.12.2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala nahraďiť súhlas otca s odhlásením mal. Q. A., G.. XX.XX.XXXX z trvalého pobytu z Q. C. XX a s jeho prihlásením na trvalý pobyt na adresu O. XX,XXXX E. T. T., a to do právoplatného skončenia konania, vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 8P/92/2022. Svoj návrh odôvodnila tým, že opustila spoločnú domácnosť otca spolu s maloletým v máji 2022 po dlhšie trvajúcich nezhodách. Nemala žiaden príjem, pretože otec maloletého poberal rodinné prídavky i rodičovský príspevok. Nemala kde s dieťaťom bývať, dieťa malo 6 mesiacov a bola tehotná s druhým dieťaťom. Jej tehotenstvo bolo a je rizikové, preto v záujme ochrany života a zdravia ešte nenarodeného dieťaťa potrebovala pokoj, primerané podmienky a starostlivosť o ňu samú i o mal. Q.. Otec jej napriek tejto hraničnej situácii odmietol udeliť súhlas na vysťahovanie sa do zahraničia. Keďže matka túto situáciu nemala ako ináč riešiť, vysťahovala sa do Rakúska k svojej matke bez súhlasu otca. V súčasnosti žije s mal. Q. u svojej matky, ktorá jej vytvorila podmienky pre ňu i mal. Q. a ktorá zabezpečuje výživu mal. Q., ako aj jej. Požiadala otca o udelenie súhlasu na odhlásenie Q. z trvalého pobytu u otca na prechodné obdobie, kým súd nerozhodne o úprave rodičovských práv a povinností súdnym rozhodnutím, otec udeliť súhlas odmietol. Prihlásila sa na trvalý pobyt na adrese v Rakúsku, kde požiadala o vyplácanie sociálnych dávok na seba i mal. Q.. Od opustenia spoločnej domácnosti s otcom nemá z čoho zabezpečiť potreby mal. Q., jej matka odmieta dlhodobo zabezpečovať všetky potreby maloletého. Nebudú jej vyplatené sociálne dávky na maloletého z dôvodu, že maloletý nemá trvalý pobyt na území Rakúska a nespĺňa tak zákonom stanovené podmienky na vyplácanie dávky. Takto je právo na primeranú výživu maloletého zjavne ohrozené a to až do doby, kým o výchove, výžive i trvalom bydlisku maloletého nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine v súdnom konaní.

2. Matka k návrhu pripojila potvrdenie lekárky o svojom tehotenstve, z ktorého je zrejmé, že pôrod je predpokladaný v mesiaci január 2023.

3. Z elektronickej komunikácie matky s otcom je zrejmé, že otec nesúhlasí so zmenou trvalého pobytu mal. dieťaťa.

4. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/92/2022-39 zo dňa 14.06.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu č.k. 4CoP/85/2022-75 zo dňa 08.09.2022 bolo nariadené neodkladné opatrenia o úprave styku otca s mal. dieťaťom, v zmysle ktorého je otec oprávnený stretávať sa s M. Q. A.M., G.. XX.XX.XXXX každý týždeň v roku vo štvrtok a piatok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod., a to za prítomnosti matky.

5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 03.11.2022 vyplýva, že matka nepoberá od 01/2022 žiadne dávky a príspevky.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Ako vyplýva z § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. V zmysle § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

11. V zmysle § 328 ods. 3 CSP uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

12. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. V zmysle § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia prekážku rozhodnutej veci.

15. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

17. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

18. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o

nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, aby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodíť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými ťažkosťami.

19. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať ich práva a záujmy. Neodkladné opatrenie je iba výnimočne takým rozhodnutím, ktoré rieši vec samu. V konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je súd pri nariadení neodkladného opatrenia povinný starostlivo uvážiť, či sú pre takéto opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Musí byť daná naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený. Neodkladné opatrenie v zásade nemá nahrádzať rozhodnutie vo veci samej a je dôvodné ho nariadiť vtedy, ak je ohrozený záujem maloletého dieťa, jeho zdravý vývoj, výchova, jeho výživa, a bez nariadenia neodkladného opatrenia by reálne mohlo dôjsť k poškodeniu, resp. ohrozeniu záujmu maloletého.

20. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení v súvislosti so starostlivosťou o maloletých musí súd rešpektovať základné princípy, na ktorých je založený Zákon o rodine. Medzi tieto princípy patrí aj skutočnosť, že sú to predovšetkým rodičia, ktorí majú hrať rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloletých musí byť preto vydávané veľmi uvážlivo, súd musí starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníkov nariadením neodkladného opatrenia.

21. Z návrhu je zrejmé, že rodičia sa nevedia dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, v danom prípade o mieste trvalého bydliska maloletého. Matka toho času býva s mal. dieťaťom v Rakúsku pri svojej matke, kde chce prihlásiť mal. dieťa na trvalý pobyt, s čím otec mal. dieťaťa nesúhlasí.

22. Matka svoj návrh zdôvodnila ohrozením výživy maloletého z dôvodu, že jej nemôžu byť vyplácané sociálne dávky v Rakúsku, pokiaľ dieťa nemá trvalý pobyt na území Rakúska. Tiež poukázala na to, že otec si vyživovaciu povinnosť neplní a od mája 2022 uhradil na výživnom sumu 2x po 100 €.

23. Súd poukazuje na to, že matke vznikol nárok na poberanie rodičovského príspevku na mal. dieťa, ako aj rodinných prídavkov na území Slovenskej republiky, matka sa však rozhodla uplatniť si nárok na vyplácanie sociálnych dávok na území Rakúska, avšak na jej vyplácanie nespĺňa nárok, nakoľko dieťa nemá na území Rakúska trvalý pobyt. Matka má však aj iné možnosti ako riešiť svoju finančnú situáciu, a tým zabezpečiť výživu mal. dieťaťa, ako zmenou trvalého pobytu mal. dieťaťa formou nariadenia neodkladného opatrenia na nahradenie súhlasu otca. V prípade, ak si otec neplní svoju vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu dobrovoľne, matka si môže podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zaviazanie otca platením výživného na mal. dieťa v zmysle ust. § 366 Civilného mimosporového poriadku. Matka tiež nesie podiel viny na aktuálnej situácii, nakoľko zmenou svojho trvalého pobytu sa pripravila o možnosť poberať rodičovský príspevok a rodinný prídavok na mal. dieťa v Slovenskej republike. Nárok na rodičovský príspevok má oprávnená osoba, ak zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa a má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky alebo je osobou podľa osobitného predpisu (§ 2, 3 zákona č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

24. Je potrebné zdôrazniť, že inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, pričom na tunajšom súde prebieha konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. V prípade, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ktorou je i rozhodovanie o bydlisku maloletého, má každý z nich právo obrátiť sa na príslušný súd s návrhom na nahradenie súhlasu druhého rodiča v zmysle § 35 Zákona o rodine. Súd preto poukazuje na to, že nahradenie súhlasu otca na zmenu trvalého bydliska maloletého dieťaťa môže byť predmetom dokazovania iba v konaní vo veci samej, nakoľko pri neodkladnom opatrení nemá súd priestor na vykonanie dokazovania, zistenie

skutočného stavu veci, prípadne zistenie, či zmena trvalého bydliska maloletého bude v jeho záujme. Súd musí pri rozhodovaní tiež rešpektovať základné princípy, na ktorých je založený Zákon o rodine. Medzi tieto princípy patrí aj skutočnosť, že sú to predovšetkým rodičia, ktorí majú hrať rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Súd má za to, že ak by za daných okolností nariadil neodkladné opatrenie bez vykonania riadneho dokazovania, neprimerane by zasiahol do rodičovských práv druhého rodiča, najmä za situácie keď matka bez súhlasu otca a bez toho, aby iniciovala konanie o nezhode rodičov o podstatných veciach týkajúcich sa záležitosti mal. dieťaťa sa spolu s mal. dieťaťom presťahovala do Rakúska, a týmto svojím konaním obmedzila výkon rodičovských práv otca mal. dieťaťa, aj keď v tom čase bola v zložitej situácii. Súd poukazuje na to, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

25. Matke nič nebráni podať na súd návrh na rozhodnutie vo veci nezhody rodičov. V konaní vo veci samej je vytvorený priestor na vykonanie riadneho dokazovania, na náležité zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností, súd si bude môcť vyžiadať potrebné aktuálne správy, rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

26. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, súd dospel k záveru, že v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa návrhu matky, z dôvodu absencie potreby nutnosti bezodkladnej úpravy pomerov, preto návrh matky zamietol.

27. O nároku na náhradu trov konania súd v súlade s § 58 CMP nerozhoduje, nakoľko rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. S otázkou trov konania a ich náhrady sa súd vysporiada až v rozhodnutí vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).